

100 години

КЛАСНО УЧИЛИЩЕ

в Горна Оряховица

1859

ИЗДАВА КОМИТЕТ
гр. Горна Оряховица, 13 декември 1959 год.

1959

СТО ГОДИНИ КЛАСНО УЧИЛИЩЕ В ГОРНА ОРЯХОВИЦА

През есента на настоящата година се навършват 100 години от откриването на първото мъжко класно училище в гр. Горна Оряховица. Тази славна годишнина е гордост за града, за трудещите се, за учители и ученици.

Един век Горнооряховското класно училище се създава, любов към труда, народа и родината в умовете и сърцата на младите поколения.

Учи ги да обичат своя народ и Родина така, както ги любеше Георги Измирлиев (Македончето), патрон на училището.

Когато чествуваме 100 годишнината на класното училище, ние не можем да не си спомним и за неговия основател, скромния учител — Иван Николов Момчилов от Елена.

След Освобождението училището се развива в зависимост от хода на историческите събития.

Паметни са ученическите стачки през 1919, 1922 и 1933 г.

През периода на настъплението на фашизма и в годините на антифашистката борба влиянието на Партията в училището достига най-големи размери. Под ръководството ѝ се оформят и израстват из средите на прогресивно настроените ученици смели борци, които отдават сили, а някои и живота си, за събаряне на експлоататорския, отречен от народа строй.

Гордост за училището е, че негов възпитаник е др. Енчо Стайков, един от изтъкнатите наши държавни и партийни ръководители, член на Политбюро на ЦК на БКП и председател на ИК на НС на Отечествения фронт.

Също негов възпитаник е и др. Петър Панайотов — председател на ЦК на Профсъюза на работниците по просветата и културата.

Огромни са успехите на класното училище в Горна Оряховица за изминалите 100 години. То даде на нашата страна голям брой партийни ръководители, научни работници, инженери, лекари, учители, офицери от народната армия, служители и др.

Народната победа на 9 септември откри нов път и светли перспективи за развой на училището. През настоящата година, съобразно новия Закон за образованието, то тръгва по нов път — пътя към живота.

Пожелаваме на училището — столетник и занапред да бъде непрекъсващ извор на просвета и знания, който да влива свите свежи струи в живота на нашата Родина, която крачи смело по пътя на комунизма.

С формиране на занаятчийско-търговската класа през втората половина на 18 в. и началото на 19 в. у нас се създават благоприятни условия за развитието на просвета и култура. Повежда се борба за самостоятелна църква, за родно училище. Не остават назад от тази борба и жителите на Горна Оряховица, тогава развит занаятчийски и търговски център. По това време в нашия град започват родолюбива дейност монасите Зотик и Герасим. Те заменят в училището гръцкия съсългарски език. Това става през периода около 1812—1827 г. До 1856 г. гръцкият език не е напълно изкоренен от училищата, които са частни. В тях учителстват освен български духовиници и гръци.

В 1856 г. в Г. Оряховица идва като учител от гр. Елена Стефан Горски, Усвоил взаимоучителната метода, той я пренася и в България.

ОСНОВАТЕЛЯТ НА КЛАСНОТО УЧИЛИЩЕ

„Учител добър, вен, книгоиздател, ревнител въръл за просвещение и пръв на книжно дружество основател е бил при нашто възрождение. Той, що почива тук в земя студена Иван Н. Момчилов, родом от Елена, (П. Р. Славейков)

Тава разказва епитафията върху надгробната плоча, подарена от читалище „Пробуда“ в Цариград след смъртта на основателя на горнооряховското класно училище Иван Н. Момчилов от Елена.

Роден през 1819 г., получил началното си образование в Елена,

след 3-годишно обучение в Атина,

Момчилов е учител в родния си град. След това следва семинария в Русия и се завръща отново, като се заема с уреждането на училищното дело в Елена. Тук е преподавал на П. Р. Славейков, Д. Чинтулов, Н. Козлев, Др. Цанков, Д. Войников и др.

През 1859 година, поканен от горнооряховици, той идва в Горна Оряховица и полага основите на

ПАТРОНЪТ НА УЧИЛИЩЕТО „ГЕОРГИ ИЗМИРЛИЕВ“

От 7 септември 1910 г., когато е открит паметникът на Георги Измирлиев в града, патрон на училището става този виден революционер от епохата на Априлското въстание.

Георги Измирлиев (Македончето) е роден в гр. Г. Джумай, сега Благоевград, на 21 април 1851 г. От малък той е закърмен в революционен дух. В училище проявява голям интерес и способности, поради което родителите му го изпращат в Цариград, за да продължи образоването си. След това става учител, а през 1873 г. се записва във военното училище в Одеса, където следва до 1875 г., когато бива извикан от Ботев за военен инструктор на Старозагорското въстание.

На следната година Г. Измирлиев е в Г. Оряховица и ръководи подготовката на въстанието в града.

Предаден от гнусен шпионин, Георги Измирлиев е заловен и изправен пред турския съд, където се държи смело и достойно. Съмъртната присъда посреща с открыто чело. Той бива обесен на 9.VI. 1876 г. на местото където се издига днес скромният му паметник.

Цялото гражданство пази в душата си спомена за Измирлиев. Ликът му е окръжен с лъчист ореол на неувяхваща слава. Споменът за него живее и в сърцата на младото поколение.

Измирлиев е в Г. Оряховица и ръководи подготовката на въстанието в града.

Предаден от гнусен шпионин, Георги Измирлиев е заловен и изправен пред турския съд, където се държи смело и достойно. Съмъртната присъда посреща с открыто чело. Той бива обесен на 9.VI. 1876 г. на местото където се издига днес скромният му паметник.

Цялото гражданство пази в душата си спомена за Измирлиев. Ликът му е окръжен с лъчист ореол на неувяхваща слава. Споменът за него живее и в сърцата на младото поколение.

Кратки исторически бележки за развой на класното училище

През 1859 г. в града идва Иван Н. Момчилов, също от Елена, и полага основите на първото чисто българско мъжко класно училище. Срещу него се обявяват силните за времето си грекомани, като го наричат еретик. На неговата страна застават родолюбивите горнооряховици. Училището при него се разраства в петокласно и се изучават граматика, френски и турска език.

Редом с мъжкото се създава и девическо четвъртокласно училище, чиято първа учителка е Мариола П. Смилова.

След Момчилов класното училище се ръководи от Радко Радославов от с. Златарица, който пръв се нарича главен учител. Радославов е сменил последователно от Сава Сирманов от Габрово, който въвежда изучаването

на нови предмети, и Иван Семерджиев от Търново. Последният като член на революционния комитет, заедно с учителите Никола и Атанас Бендереви, Георги Бончаков и

след Освобождението училището продължава съществуванието си, но изгубва най-добрите си учители, които били изтеглени, за да заемат ръководни длъжности в младата държава. През 1882/83 г. под ръководството на будни учители и директори, живеещи на училището се нормализира. Цонко Бонев в 1892 година въвежда по своя инициатива обсъждане на поведението и успеха на учениците от учителския съвет и редица други начинания.

Георги Измирлиев са заловени и съдени. Семерджиев и Измирлиев са обесени, а другите заточени.

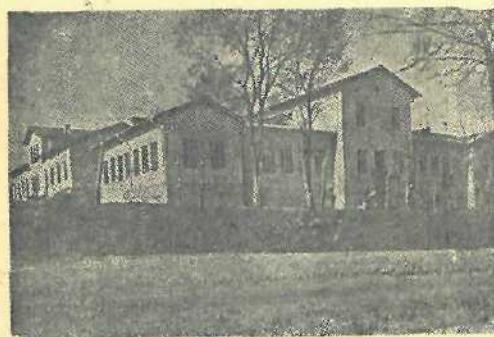
В началото на 1912/13 г. училището се преименува на нечлена смесена община гимназия, която в 1919 г. е пълна и дава първия си выпуск зрелостници. През 1922/23 г. със закон на народната просвета гимназията се преименува на държавно смесено практическо училище (педагогическо), което просъществува пак само две години, като наново се трансформира в общинска нечлена пълна гимназия.

В 1942 г. гимназията се разделя на мъжка и девическа. От 1950 г. двата гимназии с основните училища в града се обединяват в средни единни училища, а през 1957 г. се разделят на две основни училища и две смесени гимназии.

В началото на настоящата учебна година въз основа на заповед на МПК двата гимназии се обединиха.

СТАЧНИТЕ БОРБИ В ГОРНООРИХОВСКАТА ГИМНАЗИЯ

Бях ученик в Горнооряховската гимназия от 1919—1924 год. Това беше следвоенно време с тежки последици за нашия народ като резултат от Първата световна война. Материална нищета, мизерия и разруха. Всичко това тласкаше народните маси към олъжване, израз на което бяха стачната вълна на работниците из цялата страна и публичните демонстрации. Такива се организираха тогава и в нашия град, като стачката на железнничарите през есента и зимата на 1919 год. и стачката в Захарната фабрика през 1921 г., обхванала около 2000 работници и последвалите я в ивидустириални предприятия стачки.

Старата сграда на гимназията

Този бурен обществено-политически живот на нашата страна, в това число и на нашия град, даваше своето пълно отражение в живота на Горнооряховската смесена гимназия, в която грамадната част от учениците бяха синове и дъщери на бедни и само една малка синове и дъщери на по-заможни родители.

Но върху живота на гимназията оказаха влияние не само обществено-политическите борби, а и порядките на лошото администриране на гимназията и лошата система на преподаване.

Липсваха пособия и кабинети, отоплението беше нередово, класните стаи изпокъртени, през изпотрошени прозорци духаше. Системата на обучение, която провеждаха някои преподаватели, беше суха и сковаваща. Всички тези фактори доведоха до избухване на стачката в гимназията през ноември и началото на декември 1919 година.

Избухването на стачката стана с кратка предварителна подготовка. Негласно, от ухо на ухо, беше предварително взето съгласието на большинството от учениците. След извършване на тази проверка в определения ден тя бе обявена. Рано сутринта всички водещи към гимназията улици бяха заети от ученически постове, състоящи се от по трима—четирима ученици, които връщаха всички неосведомени. Така започна стачката, която трая цели 40 дни. За поддържане духа на учениците в салона на Х. Ненов ставаха ежедневно събрания. На първото събрание се избра или по-скоро утвърди вече функциониращия стачен комитет, в който, като представител на нашия клас влизах и аз.

100 години класно училище
2 стр. Единствен брой

Партията, чрез Комсомола, беше взела предварително положително отношение към стачката и даваше пълната си подкрепа. Голяма част от членовете на стачния комитет бяха членове на Комсомола и той играеше главна ръководна роля.

Стачката раздвижи гражданско съдебство. В читалището беше свикано общограждански събрание, на което стачният комитет изложи и защити исканията на стачкуващите. И тук Партията чрез своите членове подкрепи исканията на учениците.

Министерството на просветата изпрати свой представител, пред когото стачният комитет изложи своите иска-

Из живота и борбите на РМС в Горнооряховската гимназия преди девети септември

Днес под ръководството на БКП българският народ се бори за окончателната победа на социализма и подготвя предпоставки за постепенния преход към комунизма. За изминалите 15 години България направи голям скок в своето икономическо, политическо и културно развитие.

На фона на тези огромни завоевания чувствуването 100-годишнината от създаването на Горнооряховската гимназия, сега средно политехническо училище, придобива още по-голямо културно и политическо значение.

Вече 15 години Горнооряховската гимназия под ръководството на Партията и народното правителство въоръжава младите поколения с най-нови прогресивни, научни и културни знания, създава у тях марксистко-ленински мироглед, възпитава ги в дух на социалистически патриотизъм и пролетарски интернационализъм. Тази прогресивна, културна и обществено-политическа роля на гимназията води началото си от времето, когато нейната прогресивна учаша се младеж поведе под ръководството на Партията решителна борба срещу игото на капитала и фашизма, за демокрация и социализъм. Именно тази младеж съвърза гимназията с живота и борбите на народа и определи нейната прогресивна роля в обществено-политическия живот на капиталистическа България.

Интересен и важен момент в борбата на горнооряховската гимназиална младеж под ръководството на Партията и РМС срещу буржоазното и фашистко робство представлява периода от 1937 до 1942 год. Това бяха години на засилващата се монархо-фашистка реакция у нас, от юдна страна, а от друга — на все по-нарастващо масово антифашистко движение под знамето на народния фронт и ръководството на БКП.

В първите редици на това движение вървеше българска-труда младеж.

Към 1937 г. влиянието на РМС в гимназията се почувствува още по-силно, тъй като все по-голямо число младежи, влизали в гимназията, изваждали политически по-будни, антифашистки по-настроени. Така например през учебната 1937/38 и 1938/39 г. г. в гимназията влязоха много другари и друкарки, които бяха открити симпатизатори, а някои дори и членове на РМС: Иван Стефанов (Статеолу), Димитър Трендафилов, Иван Пейков, Петко Минев, Янко Цанев, Коста Серафимов, Пенчо Гацов, Пейо Узунов, Стоян Ангелов (Морето), Здравка Колимечкова, Стефанка Кенарева и редица др.

Дейността на гимназиалното ръководство на РМС сеправляше от окръжните комитети на Партията и РМС. Отговорниците на гимназията имаха периодични срещи със секретаря на Окр. к-т на БКП, др. П. Панайотов, на Окр. к-т на РМС — Н. Раев,

после П. Стоянов, а през учебната 1940/41 г. другарите Й. Гюлечев и пишещият тези редове бяха привлечени за членове на Окр. к-т на РМС.

Основната и най-важна задача на РМС в гимназията се състоеше в политическото, антифашистко и комунистическо възпитание на учащата се младеж и нейното въвлечение в активна антифашистка борба под ръководството на Партията.

Борбата за завоюването на учащата се младеж приемаше най-различни форми. Водеха се публични спорове с легионерите, които бяха най-големи врагове и правеха сериозни усилия да свият гнездо въреди учениците. Но понеже тези спорове винаги свършваха за тях с поражение, те прибягваха до заплахи.

Споровете ни с анархистите носеха по-теоретичен характер.

Много добри резултати даваха и такива форми на масово-политическата работа като устройване на групови срещи и излети на първи май и други празници до „Камъка“, „Петропавловски манастир“ и др. места; изнасяне на писци с прогресивно съдържание през ваканциите, колективни посещения на изложби и кинофилми, четене на художествена литература и др. Тези форми ни позволиха да съчетаем културните мероприятия с политическата работа, да установим по-непосредствен контакт с по-голяма маса от неорганизираните честни младежи, да им помогнем за вземане на правилно отношение по големите проблеми на живота и борбата, да ги спечелим за Партията. И трябва да кажем, че младежите изваждаха с желание. Това особено силно се чувствува при колективите посещения на съветските художествени фили през тези години. Ремсово ръководство полагаше сериозни грижи и за набавяне на съветска преводна художествена литература.

Към 1942 г. влиянието на РМС в гимназията нараства много. Изградиха се ръководства отгоре до долу. Организациите се масовизираха. Установиха се връзки по-ремсова линия с гимназиите в Павликени, Търново и П. Тръмбеш.

С навлизането на хитлеристките войски в България и особено с вероломното напа-

дение на фашистка Германия срещу СССР вътрешната и международна обстановка се изменя коренно. Партията взе курс за разгръщане въоръжена съпротива срещу хитлериските окупатори и техните български слуги. Във връзка с това пред РМС се поставиха нови и отговорни задачи. Ремсистите разгърнаха разобличителна кампания срещу представителството от монархо-фашисткото правителство на мира и националния суверенитет на страната.

Важен момент от дейността на наша РМС бе кампанията сред работниците и селяните за провалянето на производствените планове, реквизициите и укриването на храните; за събиране продукти за създаващото се партизанско движение; търсение и предаването на Партията оръжие и бойни припаси, военното разузнаване, обучението на ремсистите в стрелба и пр.

Този размах на ремсовата работа беше прекъснат. Провалът на Окр. комитет на РМС Г. Оряховица през лятото на 1942 год. засегна и РМС в гимназията. Ръководството бе арестувано и затворено в затвора, други — изключени. Но колкото да беше тежък ударът, РМС в гимназията не прекрати съществуванието си. Под ръководството на Партията и новия Окр. к-т на РМС със секретар др. Н. Ирибаджаков разкъсаните връзки бяха въстановени, местата на извадението от строя заеха други, които продължиха борбата.

Участието на ремсистите — ученици във въоръжената борба срещу фашизма представява най-светлата и геройческа страница в живота и дейността на РМС в Горнооряховската гимназия преди 9 септември 1944 г.

Г. Радев

Програма за тържеството

I 12 XII 1959 год.

1. Честване от учениците в читалище „Напредък“ от 9 часа.
2. Полагани венци от 16 часа
3. Факелонощие от 17 часа

II 13 XII 1959 год.

1. Тържествено събрание в салона на читалището от 9 часа
  - а) Доклад за 100 годишнината на читалището.
  - б) Поднасяне на приветствия
  - в) Тържествен концерт
2. Среща на бивши и настоящи ученици и учители в читалището от 16 часа.

Новата сграда на училището

Георги Михов

ВЪЗПИТАНИЦИ НА УЧИЛИЩЕТО— БОРЦИ ЗА НАРОДНА СВОБОДА

През 1923 година, след десетоюнския преврат, работническата класа под ръководството на Партията започва епическая борба за свобода, която се увенчава с победа на 9. IX. 1944 год.

Една от първите жертви, дадени в тази борба, е достойният син на борческа Горна Оряховица—Панайот Цвиков, загинал непосредствено след 9. VI, възпитаник на гимназията.

Две години по-късно загива и народният учител Сотир Зринов, също възпитаник на училището.

След вероломното нападение на хитлерска Германия над СССР, върна на пролетарския интернационализъм, Партията призовава народа на решителна въоръжена борба. В редовете на съпротивата влязоха хиляди младежи, голяма част от които бяха ученици. Между тях намериха своето място и много възпитаници на Горнооряховска гимназия.

Пътят на борбата е труден, но славен. В жестоката битка за сражаване на стария, изгниващ строй и за възстановяване на новия светъл живот, за комунизма, паднаха свидните синове на народа, възпитаници на училището: Димитър Дюлгеров Кис-

кин (Цвятко), член на Окр. к-т на БКП, командир на Горнооряховския партизански отряд, Иван Пейков Киров (Владо), Стоян Димитров Минчев (Николайчо) и Петко Денев Минев.

Нека тяхната велика само-жертвата бъде пример за днешните възпитаници на училището и за новите поколения.

Един от организаторите на партизанското движение в Горнооряховска оперативна зона е Петър Панайотов, секретар на Окр. к-т на БКП, също бивш възпитаник на гимназията.

В редовете на партизанското движение взеха участие като народни партизани: Г. Копаков, Ив. Стефанов, Ив. Усенлиев, Б. Банков, всички бивши ученици на гимназията. Освен тях могат да се посочат и редица имена на политзатворници, конлагеристи, ятаци, редови членове на Партията, ремсисти, които са съдействували за извоюване на победата.

Със своите подвизи и дела загиналите и живи борци против фашизма—възпитаници на училището, ще вдъхновяват днешните и идни поколения, за да превърнат в живо дело идеала им — комунизма.

Някои моменти от историята на гимназията

Става дума за периода от 1924 до 1930 години и за периода непосредствено след 9. IX. 1944 г. През първия период бях ученик в гимназията, а през другия—учител.

Първото нещо, което ме порази когато през 1924 г. прекрачих прага на гимназията и седнах на ученическата скамейка, беше високата научна подготовка на по-голяма част от учителския персонал, обстоятелство което караше и нас, учениците, да не се задоволяваме с учебниците, а да търсим и странична литература. На високо ниво беше и идейният живот в гимназията. Макар че нямаше още оформени марксистки групи, большинството от учениците бяха с прогресивни разбириания, които те проявяваха във въздържателното дружество и в различните културно-просветни форми. Рядко имаше ученик, който през зимната ваканция да не се включва в изнасяне на пиеси в родното си село, а през лятната ваканция да не се занимава с физически труд.

Правило беше парите за такса и учебници да се припечелят през лятната ваканция от самия ученик. В тунелите пред перона на гара Горна Оряховица има вложен много ученически труд. Във всеки клас имаше и по няколко „мамини сивчета“, но здравото мнение в класа ги респектираше.

Това беше време, когато

ПЪРВАТА УЧИТЕЛКА

Дълго време просветният и любознателен търговец Иван Карапапазов уговаря горнооряховци да открият девическо училище. Мнозина мислят, че училището не е за

жените. Най-после Карапапазов скланя десетина родители. За учителка извиква сестрината си дъщеря от Търново—Mariola Pencheva Smilova. Когато тя идва, всички ахват от почуда: даскалицата е почти дете—едва на 14 години. По-големите ѝ ученички са по на 10—12 години. Скоро разочароването се изпарява: тя е ученолюбива, говори свободно, не навежда робски очи си даже когато е пред младюрина.

Денем младата учителка учи децата, а вечер майките.

Две години учи тя девичите в Горна Оряховица от 1858 до 1860 год., но оставя прекрасен пример на истинска народна учителка от времето на Възраждането.

ДКМС—наследник на РМС и пръв помощник на училището

Комунизъмът—това е светлият идеал, към който се стремят всички честни и прогресивни хора от целия свет. За него Партията, Комсомолът и РМС, застанали начело на народа, на борческата младеж, десетилетия наред водиха тежки кървави борби против експлоатацията и фашизма. В името на този светъл идеал загинаха възпитаниците на нашето училище — столетник Димитър Дюлгеров, Иван Киров, Стоян Минчев и Петко Денев.

ДКМС е прекият наследник на РМС. В коприната на комсомолското знаме алене кръвта на падналите за нов живот младежи. Идеите, за които се бориха загиналите ремсисти, са наши идеи, техният живот е за нас светъл пример за подражание.

Пред героичния Димитровски Комсомол сега стои важна и отговорна задача — да подгответи младото поколение

за комунизма. Затова гимназиалната ни Комсомолска организация винаги е поставяла на преден план в своята работа комунистическото възпитание на средношколската младеж, винаги се е стремила да бъде в помощ на училището. С гордост можем да заявим, че нашите политически кръжици, политко-просветните ни събрания, информации, кинолектории са били и са школа за комунистическо възпитание. Такава школа са и трудовите бригади, в които нашите младежи участвуват масово.

В чест на светлия празник на нашето родно училище ие удвоим силите си, вложени в борбата за трайно овладяване на знания и практически умения, необходими за участието ни в построяване на комунизма в нашата Родина.

Деян Вл. Донков
уч. 11 клас — член на Ученическия комитет на ДКМС

ПРЕДИ 100 ГОДИНИ

Беше мразовито утро в началото на декември 1859 година. Иван Момчилов, около 40 годишен мъж, възслаб и мургав, бързо вървеше по калтинския път. Преди една седмица той пристигна от Елена, поканен от горнооряховци до отвори мъжко класно училище в градецца.

В душата му се прокрдаваше тревога, редом с ведрото му настроение, което имаше, тъй като днес беше първият учебен ден. Гръцкият учител Сигала, подкрепян от гръкоманите, разпространяващо вредни слухове срещу него: българският учител нямало да направи от децата на горнооряховци тежки търговци и грамотни еснафи, а бунтари. Не случайно е завършил в Русия и иска да замени гръцкия език в училището си с руски и френски.

Зад себе си Момчилов чу стъпки и български говор. Обърна се: бяха Рачо Рачев, Моско Златев, Димитър Иванов и неколцина още, които не познаваше. Те го поздравиха един през друг:

— Добро утро, даскале! Да е хаирлия!

— Добро утро, господа! Здравствуйте и за много години! — отвърна той, като започна да се ръкува с всички.

— Сигалата какви ли змии и гущери бълва сега? — каза Моско Златев и самодоволно потърка ръце.

Някой забеляза:

— Кажи по добре Фалангата,

а не Сигалата! Осакати децата ни от бой!

Отсреща нечия ръка леко повдигна пердете, две очи надникнаха и тутакси се скриха. Беше Сигала.

— Побърза да се скрие първият син, не му се ще да ни гледа.

— Скоро ще се скрие чак в Елада — там му е мястото! Тия думи бяха казани от Момчилов. Всички се изсмяха. Рачо Рачев изказа съмнение:

— Не ми се вярва той грък да не направи нещо срещу нашето училище. Все ми е на ум: какво може да измисли.

Те кривнаха към училището, една ниска сграда, частна къща, с две стаи: едната за учениците, а другата за учителя. Няколко деца се бяха скучили до входа и оживено спореха за нещо. Чуваха се гласове: „Вие не сте българи, а предатели!“ Едни от тях Момчилов позна: бяха Христо Панов, Георги Бончаков, Сава Симанов — все негови ученици.

Другите навярно бяха ученици на Сигала, синове на гръкомани, защото едно от тях викаше:

— А пък вашият даскал е руски спioniнин, душманин на падишаха.

Като видя да се приближават възрастни хора, то побягна. След него изтича още две-три.

— Ето какво ще измисли Сигала, бай Златев. И той

няма да мириза, докато не го изгоним оттука.

— И то ще стане! Всички навлязоха шумно в училището. Украсата беше скромна: един портрет на Кирил и Методий и няколко картини по естествена история, окачени по стени; по средата на стаята дървена маса, покрита с бяла, ситно извезана покривка, а наоколо множество столове за гостите на тържеството. Влязоха няколко деца, вежливо поздравиха и седнаха на дългите чинове.

Обилна светлина заля стаята. На изток слънцето се беше показало измежду облаците. Момчилов погледна през прозореца: покритите със сняг дървета искряха.

И тая свежа зимна утрин с чудната си украса, и тия тихи, но смели деца внасяха някаква непреодолима сила в душата му. Той гледа, гледа усмихнат през прозореца, па каза:

— Какво сълнце! И то се радва заедно с нас! Нямащо защо да им го казва. Той сам виждаше: слънце грееше и в техните души! А с такива хора можеш и накрай света да идеш.

Ст. Милев
учител в СПУ

100 години класно училище
Брой единствен Стр. 3

Усъдихо до живота

100 ГОДИНИ КЛАСНО УЧИЛИЩЕ В ГОРНА ОРЯХОВИЦА – БРОЙ ЕДИНСТВЕН

УЧИЛИЩЕТО ПО ПЪТЯ НА ПОЛИТЕХНИЗМА

След народната победа на 9.IX.1944 год. се извършиха основни преобразования в областта на учебното дело. Училището трябва да се превърне във фактор, който да съдействува за придвижване на страната ни по пътя към социализма. С оглед на това у нас започна сложен процес на нова ориентация, който след много търсения донеде до приемане на „Закона за по-тясна връзка на училището с живота и за по-нататъшното развитие на народното образование в България“. Според основните му принципи нашето общеобразователно училище се превръща в трудово-политехническо с производствено обучение.

По новия учебен план заедно с общеобразователните предмети в нашето училище се изучават и нови такива като: основи на селското стопанство в 8 кл., основи на промишленото производство в 9 кл. и електротехника в 11

кл. Учениците от 10 и 11 кл. изучават по избор една от следните специалности: стругарство и монтажство, зеленчукопроизводство, ово-

да се справим с някои основни задачи.

Първата задача се свежда до това да дадем колкото можем по-голяма практическа насоченост в работата си по общообразователните предмети.

Втората задача се отнася до подбирането на преподавателите по специалните предмети. Този въпрос разрешихме с малко трудности и удачно. От всичко 15 преподаватели по

и основи на селското стопанство.

Най-леко разрешим е въпросът за материалната база в самите предприятия, тъй като те разполагат с големи възможности за практическото обучение на учениците. Изгледите за постоянно подобрене на работата в тези предприятия при тази богата материална база са на лице.

Четвъртата задача, отчасти вече разрешена, е тази за организацията на работата във връзка с политехнизацията. Взаимоотношенията между училището и предприятията са уточнени със специални договори, подписани от двете страни. Най-голяма грижа създава опасност от машините.

Вече два месеца нашите ученици изучават творческите процеси в различните области на техниката и резултатите са настърчелни.

Училището ни се отърва от книжността и уверено се насочва по пътя към живота.

шарство, лозарство и пчеларство, предачество и тъкачество, захароварство и електроинсталаторство.

Основната проблема, която се поставя пред нас за разрешаване още тази учебна година, е тая за свързването на обучението с живота, с производителния труд. С оглед на това ще трябва

да съсредно специално техническо образование, проявили се като добри производственици, а 8 — с висше специално образование.

Третата, основна и най-трудна задача, е тази за материалната база. Преди всичко трябва да се уредят кабинети и лаборатории по машинознание, електротехника

Нашите физкултурни успехи

Физическото възпитание и спортът в училището стана любим предмет и занимание за новото поколение.

Докато преди 9 септември спортът служеше повече за зрелище и за откъсване на младежта от обществено-политическия живот, днес народната власт одени правилно голямото значение на физическата култура и спорта за правилното възпитание на младежта. Тя трябва да расте здрава и силна физически, способна да работи неуморно с нови, невижданни до сега темпове, да бъде готова за отбраната на Родината.

Политехническото училище в Г. Оряховица има големи постижения в областта на физическата култура и спорта. След въвеждането на спортния календар за средношколци не е минало республиканско първенство, в което да не е участвал представител отбор на нашето училище. Познати са имената на нашите бивши и настоящи ученици-първоразрядници: Велико Конаров, Петка Ганчева, Лилияна Попова, Николай Дългичев, Георги Велинов и др.

В республиканската спартакиада за първенството по лека атлетика през 1959 г. Георги Велинов и Кунка Атанасова бяха провъзгласени за лауреати. Ученикът Иван Стоянов от отбора по вдигане на тежести се класира на първото място и подобри 4 юношески рекорда. За представянето ни в градските и окръжни състезания говорят многото знамена и плакати, които са гордост за училището.

Учениците, организирани в своя физкултурен колектив, работят непрестанно за повишаване на спортното си майсторство. Задачите на физическото възпитание в нашето училище са в пълна хармония с целостния възпитателен процес.

УЧИМ СЕ, ЗА ДА ЗНАЕМ И МОНЕМ

Ден за практика

Пред главния вход на ДЗЗ Г. Оряховица всеки четвърти ден от седмицата група средношколци оживено коментират. Въпросите са свързани изключително с предстоящата работа в завода.

В 7:30 ч. всички се отправяме към заводския клуб, посрещнати любезно от лекторката, инженер-химик. Тук обстановката е подобна на училищната. Започват учебните занятия. Всички погледи са привлечени към таблото с химични реакции, свързани с процесите на дифузията. Само маневриращият влак е в състояние да наруши тишината. Двата часа по теория отминават неусетно. Идва ред на практическата работа. Групите, съставени от по трима души, на брой 13, се разпределят по всички подстанции.

До сега нашата група е обходила три подстанции — клерови разтворители, бучково отделение и сушилня.

Трогнати сме от отзивчивостта на работниците към средношколците. Ние сме техни деца, те знаят, че ние ще бъдем добре подгответи те им заместници.

Тодор Беров,
уч. 11 кл. в СПУ.

Какво научихме в предприятието

Когато отидохме в ДИП „Металургия“, много от нас за пръв път видяха струг. И кой можеше да помисли, че толкова бързо ще съумеем не само да изучим частите на струга, но и да работим на него.

Приеха ни учтиво. Другаръководител ни даде напътствия за предпазване от злополуки при работата. Впечатленията от първия ден бяха отлични. Всеки казваше: „Как ми се иска по-скоро да дойде четвъртък“.

Заредиха се теоретически и практически занятия. Слушахме лекции за видовете стругове и за частите им. Спряхме се по-специално на приспособленията за центроване и закрепване на детайла, тъй като е особено важно при стругуването. За целта се запознахме с устройство на патронника — разглобявахме, склобявахме.

В часовете по машинно чертане усвоихме видовете мащаби и вече с лекота скицираме различни машинни части.

Вече смело заставаме до струга и работим под зоркото наблюдение на майсторите — стругари.

Ние искахме да се научим — те искат да ни научат — ето причините за бързия ни напредък.

Бонка Н. Бубова
11 кл. СПУ

Път в живота

Дните и годините минават неусетно. Скоро ще напуснем родното училище и ще влезем в живота.

Политехнизиът намери своето място и в нашето училище. Класът ни ще изучава зеленчукопроизводство. В душите на някои от нас се таеше скрито недоволство към специалността. Искахме да сме в завод или фабрика. лично аз исках да бъда

дойде четвъртък“.

Но ето дойде първият ден от практиката и всички съмнения и недоволства рухнаха.

Още от първата лекция на нашата ръководителка-агроном разбрахме, че да се занимаваш с зеленчуковите култури е и трудно, и интересно. Оказа се, че всяко растение изисква за правилния си растеж и развитие специални грижи — от обработката на почвата до прибиране на плодовете.

По теория се запознахме с устройството и предназначението на парниците, а в часовете по практика прилагаме наученото. Аз съм вече сигурна и доволна, че ще науча много неща от тази интересна специалност. Когато завърша 11 клас, ще постъпя на работа в ТКЗС или ще продължа образоването си в тази насока. Тогава няма да се съмнявам дали съм избрала правилно мястото си в живота.

Н. Бакалова, 10 кл.

ПОВЕЧЕ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И СРЪЧНОСТИ

Въпросът за осъществяването на комунистическото възпитание и свързването на теорията с практиката и живота е възникнал непрекъснато педагогическия колектив. Неговото разрешение се постига и с извънкласната работа, като една от формите за обхващане на учениците и даване простор на техните интересни прояви и творчество.

С извънкласната работа се цели да се издигне съзнанието на учениците за колективност, дисциплина, отговорност за поетите задължения, воля за преодоляване на трудностите. Чрез нея се повишава интересът на учениците към дадена дисциплина, затвърдяват се политехническите им знания, умения и сръчности.

Училището дава широки възможности за извънкласната работа. Учениците сами се ориентират към ония кръжок, секция или форма, към които имат най-голямо влечение. Ако надникнете в тематичните планове на кръжоците, ще видите колко интересни въпроси възнуват нашите ученици, а присъствуват ли на заниманията им, ще се убедите с каква задълбоченост и повишен интерес се обсъждат тия въпроси.

През миналата учебна година в бившите две гимназии са работили 20 предметни кръжока с 341 участника, 6 технически кръжока с 123 уч. и 12 физкултурни секции с 263 участника. Към училищата

е имало танцови трупи, шах-отбори и др. Редовно са провеждани заниманията си и две учебни групи по електроинсталаторство с X и XI класове, които на изпитите са показали много добри резултати и са получили III и IV разряд за инсталатори.

Тази учебна година са изградени 12 предметни кръжока с 328 участника, 3 технически с 51 член и 10 физкултурни секции с 287 участника. При училището работят хоров колектив от 140 ученика и акордеонен състав от 100 ученика.

Дейността на кръжоците е разнообразна. Кръжоците по химия, физика, география, анатомия и др. изработват уреди, макети, диаграми, схеми и най-различни нагледни пособия, с които се обогатяват кабинетите и се подпомага онагледяването на обучението. Издават се месечни табла с интересни материали, провеждат се вечери на любимия предмет, конференции и др. Кръжоците по география, история, химия, биология и физика организират посещения на заводи, предприятия, исторически и географски обекти.

Тази разнообразна извънкласна работа с учениците, в която са обхванати повече от половината учащи се, спомага твърде много за комунистическото възпитание и развитие на ученическите на-клонности.

